

Dertig procent van de populatie van **New York City** is van Latijns-Amerikaanse komaf. Vooral Puerto Rico, Mexico en de Dominicaanse Republiek zijn goed vertegenwoordigd, maar bij een muzikale, culinaire en artistieke rondgang door Nueva York komen we praktisch alle landen uit Midden- en Zuid-Amerika tegen.

tekst en foto's RUBY SANDERS

LIVING LA VIDA

Waar ter wereld kun je ontbijten in een Dominicaans restaurant, *café con leche* drinken bij een Argentijnse bakker, Puerto Ricaanse muurschilderingen bekijken, Peruaans lunchen, naar een Latijns-Amerikaans museum, een muziekwinkel bezoeken met alle salsa, cumbia, son, merengue en bachata van de wereld, Colombiaanse kleding kopen, je in een Cubaanse *botánica* verliezen in de overvloed aan kruiden, alternatieve medicijnen en religieuze snuisterijen en 's avonds tussen een hip publiek dansen op samba? In New York kan het, en dan heb je nog maar het topje van de ijsberg gezien.

Latijns-Amerikaanse immigranten stonden aan de basis van de groei van New York, maar hun aanwezigheid is altijd een onderbelicht deel van de stadsgeschiedenis geweest. En dat terwijl er wijken zijn waar Spaans de voertaal is en waar tientallen Latijns-Amerikaanse nationaliteiten een bruisend minicontinent hebben opge-

bouwd, dat niet alleen voor de New Yorker of bezoekende latino interessant is, maar voor iedereen die een andere kant van La Gran Manzana (The Big Apple) wil zien.

In de jaren zestig van de vorige eeuw waren het vooral Puerto Ricanen en Dominicanen die naar New York trokken. Ze gaven in het bijzonder de wijk Spanish Harlem haar typische karakter (denk aan het sterk geromantiseerde *West Side Story*). Spanish Harlem, ook East Harlem of El Barrio ('de wijk') genoemd, ligt aan de oostkant van Upper Manhattan, ten noorden van 96th Street. Nog steeds vind je hier een grote Caribische populatie, aangevuld met vele Mexicaanse immigranten, een relatief nieuwe groep in New York.

In El Barrio zie je veel muurschilderingen die de geschiedenis van de inwoners verbeelden. Meer kunst is te vinden in het Latijns-Amerikaans museum El Museo del Barrio. Hier zie je werk van moderne kunstenaars, maar ook foto's van Spanish Harlem uit de jaren zeventig. El Museo del Barrio organiseert van april tot en met september vanuit het museum begeleide wandelingen door de buurt (elmuseo.org).

Niet alleen de ogen, maar ook de oren kunnen in El Barrio worden verwend; in Casa Latina Music Shop (151 East 116th Street) bijvoorbeeld, dat al dertig jaar door

dezelfde familie wordt gerund. Als je genoeg cd's hebt gekocht, haal je aan de overkant gefrituurd lekkers bij het Puerto Ricaanse Cuchifritos.

In Spanish Harlem heeft de laatste jaren veel gentrificatie opgetreden – de buurt is opgeknapt vanwege de komst van kapitaalkrachtige jongeren – wat heeft geleid tot hogere huren en de verschuiving van een deel van de oorspronkelijke latinobewoners.

Tussenkop

Meer naar het noordwesten kom je terecht in het overwegend Dominicaanse Washington Heights. Hier tref je goede buurtrestaurants met stevige Caribische kost; bachata klinkt uit elke hoek en in groente- en fruitwinkels zijn de gekst denkbare Latijns-Amerikaanse ingrediënten te koop. En er is meer. In het zuiden van Brooklyn kun je een wandeling maken langs La Quinta ('de vijfde') ofwel 5th Avenue, waar de grootste Mexicaanse gemeenschap van New York huist. En in Queens, het stadsdeel met de grootste etnische diversiteit, vind je in de wijk Jackson Heights de meest gevarieerde latinogemeenschap ter wereld. De parallelle straten Roosevelt Avenue en 37th Avenue en alle zijstraten daartussenin zijn honderd procent hispanic. Alle landen zijn vertegenwoordigd in de lokale midden-

Eten, drinken en dansen

Het aanbod Latijns-Amerikaanse cuisine is in de genoemde wijken zo gigantisch en gevarieerd, dat je er een aparte gids mee kunt vullen. Hier een kleine greep:

La Nueva Bakery

Ontbijten doe je bij deze Argentijns-Uruguayaanse bakkerij in Jackson Heights, waar buurtbewoners van hun *cafe con leche* genieten met een taartje, een croissant (*croasán*), een empanada of een stuk quiche.
8610 37th Avenue, Queens.

El Malecón

Dominicaanse heerlijkheden bij dit toegankelijke familierestaurant met uitgebreide kaart. Midden in Washington Heights.
www.maleconrestaurants.com

La Esquina

In hipsterwalhalla Williamsburg (Brooklyn) ga je naar La Esquina. Deze moderne Mexicaan is gevestigd in een mooie ouderwetse diner en heeft een groot terras met cocktailbar.
www.esquinanyc.com

Caracas Arepa Bar

Hier eet je Venezolaanse *arepas* (kleine maïspannenkoekjes) in alle soorten en maten, gevuld met draadjesvlees of kip, avocado, bakbanaan en zwarte bonen. Er is een filiaal in East Village (Manhattan) en eentje in Williamsburg (Brooklyn).
www.caracasarepabar.com

SOB's

Sounds of Brazil in Lower Manhattan heeft elke vrijdagmiddag salsales, gevolgd door livemuziek, en in de weekenden zijn er concerten en vaak Braziliaanse dansavonden.
www.sobs.com

Bembe

Onverwachts swingende en toegankelijke club in zuidelijk Williamsburg. Jong, gemêleerd publiek danst met dj of livepercussie mee. Op de website staat wanneer je salsa, Afro-Cubaanse muziek, reggae of cumbia kunt verwachten.
www.bembe.us

3x slapen

€€€ **HotelAmericano** Luxe designhotel met latino-invloeden van de Mexicaanse hotelketen Grupo Habita in de trendy wijk Chelsea. Prachtige kamers en een moderne keuken met 'latin flair', zoals ze zelf zeggen. Kamers vanaf €250.
www.hotel-americano.com

€€ **The Franklin Hotel** Op loopafstand van Spanish Harlem vind je The Franklin Hotel, een stijlvol ingericht en niet te groot boetiekhotel. 2pk vanaf €160.
www.franklinhotel.com

€ **Airbnb** Zoek via Airbnb een leuk appartement in zuidelijk Brooklyn, Spanish Harlem, Washingtons Heights of Jackson Heights in Queens. Het aanbod is enorm en de prijzen heel redelijk.
www.airbnb.com

REISINFORMATIE

Vlucht Er gaan dagelijks rechtstreekse vluchten vanaf Schiphol naar de twee grootste vliegvelden van New York. Prijzen variëren sterk, let op aanbiedingen. Meestal kost een retourticket €400 tot €700.

Vluchtduur 8 uur (heen), 7 uur (terug)

Beste reistijd Lente of herfst

Meer informatie

Nueva York: the complete Guide to latino life in the five Boroughs, Carolina González en Seth Kugel (verkrijgbaar via Amazon)

Via www.harlemheritage.com is een Spanish Harlem Walking Tour van twee uur te reserveren.

www.ny.remezcla.com - website over cultureel latino New York

www.hispanicny.com

www.elmuseo.org

www.salsanewyork.com

LATINA

stand. Cafés, restaurants, muziekwinkels, kledingwinkels en *botánicas*: van Mexicaans tot Argentijns en van Colombiaans tot Uruguayaans.

's Avonds de bloemetjes buiten zetten doe je in de besproken wijken, of in één van de latin gelegenheden in het hart van Manhattan. Let op aanplakbiljetten voor concerten of vraag rond wat er op het programma staat. New York biedt een uitgelezen kans een van de sterren uit de Latijns-Amerikaanse muziek te zien optreden. Ook op het gebied van film is er ontzettend veel te zien; met onder meer het New York Latino Filmfestival, Tropical Film Fest, Havana New York Film Festival en Caribbean Film Festival is er een grote kans dat er een Latijns-Amerikaans getint filmfestival gaande is tijdens je bezoek.

Nog groter is de kans dat je stuit op een Latijns-Amerikaanse feestdag. Ruim dertig landen hebben allemaal een eigen Onafhankelijkheidsdag en daarbovenop zijn er talloze katholieke feestdagen die in de regio gevierd worden. Vaak reden voor een parade, een thema-avond in een café of restaurant of een bruisende markt met muziek en eetstalletjes.

© LvdB / Het Parool